

PORTRETI IN MISLI OB NOVEM LETU

MARJAN MOŠKRIČ: »Politično usposabljanje delegatov in občanov ter obojestransko informiranost bosta naši osrednji nalogi tudi v prihodnjem!«

Marjan Moškrič je imel kot predsednik občinske skupščine Moste-Polje ob letu 1974, letu velikih notranjepolitičnih sprememb, dokaj nevhvaležno nalogo. Ustajene navade, tako politične kot organizacijske, je moral v okviru občine popolnoma spremeniti in prilagoditi delegatskemu sistemu.

„Tovariš predsednik, kako gledate na to, kaj rečem prehodno obdobje delegatskega sistema ali so spremembe v zvezi s tem že zaživeli? In če niso: Kaj je potrebno storiti, da tako organizacijsko kot politično zažive?“

– Delegatski sistem, ki smo ga začeli uresničevati po sprejetju obeh ustav in po volitvah spomladi letos, je spremenil ves družbenopolitični sistem in prinesel nekatero tako korenite spremembe, da je težko narediti kakršnekoli medsebojne primerjave. Podrobneje o delegatskem sistemu ne bi razpravljali, saj smo o njem govorili v zadnjem letu kar precej. Vendar to ne pomeni, da o delegatskem sistemu ni treba več razpravljati. Moramo, saj bi si lahko kdo mislil, da smo ga že dosledno uresničili, kar pa še daleč ni res.

Sam po sebi – če mu tega ne bomo omogočili – delegatski sistem ne more dosledno uresničevati slehernemu delovnemu človeku in občanu načelo resničnega enakopravnega odločanja pri reševanju vseh pomembnih zadev, ker je njegov namen. Ustvarjanje takih možnosti pa je bila v letošnjem letu prva naloga nas vseh in bo v naslednjem letu tudi ostala, posebno še, ker prav v teh dneh oblikujemo samoupravne interese skupnosti in mu z



njim dajemo dokončno vsebino in obliko.

Lahko rečem, da je delegatski sistem že v teh prvih mesecih delovanja, kljub temu, da še ni tak, kot bi ga želeli, pokazal vrsto prednosti. To pa je velika spodbuda za bodoče delo. Pri vsem pa je jasno eno: Noben prehod s starega na novo ni brez trzljajev, napak in težav. Nanje smo tudi računali in zato bomo vse pomanjkljivosti lažje odpravljali, če bomo potrpežljivi, delavni in osebno zavzeti.

„Zaradi dolgoletne prakse bivšega skupščinskega sistema je v novem sistemu opaziti še precej mnenj in pojmovanj po starem, kar je precejšnja ovira za uspešno delo delegatskega sistema. Kako gledate na delo delegatskega sistema v letu 1975 iz te perspektive in kakšni so tokovi informiranja?“

– Delegatski sistem zahteva dobro in smotno organiziranost, ne pomeni pa birokratizma. Prav v pogledu organiziranosti smo bili velikokrat nedosledni in površni. V takem primeru pa je nevarnost, da bi se hoteli pomajljivi organiziranosti ogniti z birokracijo, ki povleče za seboj še druge negativne pojave.

Zato bosta v letu 1975 naši osnovni nalogi skrb za dobro organiziranost in popolno obojestransko informiranost za vzporedno politično usposabljanje delegatov in delegacij.

Kljub temu, da sem optimist, menim, da bo prihodnje leto težko. Resnično se bomo morali vsi na vseh področjih z vso silo upreti inflaciji, ki zadeva vse nas, in vložiti vse napore za stabilizacijo gospodarstva. Tem naporom pa bo delegatski sistem v veliko oporo, saj bo omogočal medsebojna dogovarjanja in natančno bomo morali usklajevati želje z možnostmi. Teh reševanj pa se moramo lotiti z razumom, strpnostjo in prizadevnostjo ter ne gledati na jutrišnji dan samo s pesimizmom.

Sicer pa želim vsem občanom srečno novo leto, veliko osebne sreče in zdravja ter da prihodnje leto zaključimo uspešneje od letošnjega.

cije?“

„Biti delegat združenega dela temeljne organizacije združenega dela je v sedanjem trenutku odgovorno delo, saj je novi sistem prinesel delovnemu človeku vse možnosti, da s svojim delom ter z ustvarjenim dohodkom sam gospodari. Prav v takem položaju pa je odgovornost delegatov veliko večja kot je bila do sedaj.“

TOZD kot temeljna celica združenega dela je živo zainteresirana za uspešno delo, predvsem na relaciji delovna organizacija – občina, saj zastopajo temeljne interese svoje delovne organizacije. Prav tako pa so zainteresirani za delo, ki se odvija na relaciji občina – republika in federacija.

Na zbor združenega dela se delegacija ali konferenca mora pripraviti že v samem kolektivu, na oddelku, delovni enoti ker le tako bo delegacija seznanjena s problematiko cellega kolektiva in na taki podlagi bo te interese tudi lahko zastopala. Pri tem pa moramo paziti, da se ljudi ne bo preveč odtegovalo od dela kar močno vpliva na njihovo storilnost. Zato mislim, da bi morale delegacije ZD navezati sodelovanje z organi samoupravljanja ter političnimi



organizacijami v TOZD ali OZD ter preko teh dobivati mnenja, navodila in zahteve na predloženo gradivo. Zavedati se moramo vloge in nalog delegata v delegatskem sistemu ter ne smemo dovoliti, da bi se ta funkcija spremenila v delegata – predstavnik.“

„Kako sodelujete na zboru združenega dela in kako si zamišljate delo vaše delegacije v prihodnjem letu?“

SLAVKA JERMAN: »Novo leto nam bo prineslo veliko dela, uspeli pa bomo le, če bomo združili svoje moči in šli po poti, ki smo si jo začrtali!«

„V drugi resoluciji, sprejeti na VII. kongresu zveze komunistov Slovenije, kjer je govor o nalogah komunistov, stoji zapisano, da morajo krajevne skupnosti izhajati iz potreb delovnih ljudi in občanov, živeti na določenem območju. Isto poudarja tudi resolucija, sprejeta na X. kongresu ZKJ. Kako vi to kot predsednica zbora krajevnih skupnosti naše občinske skupščine pojmuje in po šestmesečnem delu ocenjujete to resolucijo in delo tega zbora?“

Vprašanje je zelo zanimivo. Ob njem sem se resno zamislila kot občanka in kot predsednica zbora. Sodin, da je do končne realizacije te resolucije še zelo daleč. Da bi resolucija zaživela v praksi, jo morajo dojeti vsi občani in izvajalci nalog razvoja naše samoupravne družbe. Misli te resolucije bodo uresničene šele, ko bodo upoštevane in realizirane vse želje in mnenja občanov in ko bodo vsi programi temeljili na dejanskih potrebah občanov.

Osnovna izhodišča za uresničitev resolucije so podana v zakonu o pripravah novega družbenega načrta Jugoslavije za obdobje 1976-1980. V naši občini bodo ideje resolucije pričeli uresničevati z izdelavo in sprejemom srednjeročnega načrta razvoja občine in krajevnih skupnosti. S tem načrtom bo občanom dana možnost prikazovanja potreb in oblikovanja skupnih interesov in ciljev. Te potrebe pa se bodo morale tudi uresničevati v skladu s finančnimi možnostmi, skupnimi naporji in medsebojnimi dogovarjanjem. Od

programiranja veliko pričakujem. Če že ne bo mogoče uresničiti vseh želja občanov, pa bomo vsaj zanje vedeli in jih realizirali kasneje. Če bomo upoštevali sprejete programe, bo mogoče dolgoročno uresničiti tudi dosti želja občanov v KS. Pri tem pa se moramo resno lotiti ukrepov, da kršilce odgovornih nalog kličemo na odgovornost. Le tako bomo spoštovali vse resolucije, ki smo jih sprejeli in za katere smo se dogovorili. Skozi sedanje delo zbora ugotavljamo, da delegati, ko prenašajo stališča svoje baze, že izvajajo del resolucije. Vse predloge in pripombe delegati oblikujejo v svojih temeljnih delegacijah, ki so odraz potreb občanov na določenem področju.

„Kako gledate na naloge in delo tega zbora v letu 1975 glede na izkušnje in težave, ki so se pojavile z uvedbo novega sistema?“

– V letu 1975 bomo imeli veliko nalog. Sedanje izkušnje pa kažejo, da smo na dobri poti. Seveda imamo težave z inflacijo in raznimi ukrepi, ki sežejo občanu v žep, pa tudi v občinski finančni proračun. Odpravili smo začetne težave, ki so se pojavile ob novem delegatskem sistemu. Razprave na zboru so kvalitetne in tudi stališča oblikovana tako, da iz njih veže želja občana. Imamo pa probleme s kadrovsko zasedbo posameznih strokovnih mest, kajti občanom ne moremo vedno ponavljati opravičil, da želja nismo uresničili, ker manjka kadrov. Seveda pa se moramo po drugi plati otepati prevelike administracije, ker tudi ta hromi delo zborov.

„Sodelovanje v zboru združenega dela poteka tako, da posamezne delegacije samostojno obdelajo predložene materiale, konferenca delegacij pa problematiko usklaja s predlogi in mnenji. Istočasno pa se določijo delegati, ki bo sodeloval v ZD ali na seji skupščine.“

Naš sistem je, da delegate menjamo, da bi se tako vsi spoznali na delo teh organov. Že ob ustanovitvi konference smo se dogovorili, da se moramo izogniti ozki specializaciji, ki naj bi jo zastopal določen delegat. Seveda pa mora ta na bodoči seji poročati delegaciji konference.

Mislim, da bi kazalo delegate na krajših seminarjih spoznati z delovanjem delegatskega sistema in vlogo delegata samega. Do sedaj smo imeli popolnoma drug politični sistem, ki je delal na drugih principih, toda bil je ustaljen in kot tak je odgovarjal potrebam časa. S prehodom na delegatski sistem pa se je celotno politično delo spremenilo in če hočemo, da bo ta sistem deloval, moramo v ta namen ljudi tudi strokovno podučiti in jih ne pustiti nepravilne in v nevednosti. Mislim, da je to ena od nalog, ki nas čakajo v prihodnosti.“

IVANKA BOBNAR: »Spremembe se odražajo v večjem spodločanju delegatov in delegacij!«

Politični sistem, ki smo ga letos potrdili na volitvah, je prinesel dosti sprememb, ki vplivajo ali pa še bodo vplivale na celotno dogajanje pri nas. Skupščinski sistem, ki je dolga leta urejal naše odnose in življenje, je preživel in ko je letos nastopil nov sistem, so z njim v večji meri prišli tudi novi družbeni delavci in delavke.



Ena od teh je tudi Ivanka Bobnar iz Polja, ki je voljna sodelovati v tem sistemu, za katerega je prepričana, da prinaša spremembe, ki se odražajo v večjem spodločanju delegatov in delegacij.

„Vi ste podpredsednica delegacije KS Polje. Ali ste že prej sodelovali kot družbenopolitična delavka tega terena?“

„Aktivno nisem sodelovala, vendar sem se živo zanimala za dogajanja na našem terenu, ker mislim, da se mora vsakdo zanimati za svoj kraj. Navsezadnje smo skupnost, živimo skupaj in kot taki moramo svoje probleme reševati sami.“

„Kot podpredsednica se udeležujete sestankov in sej in poznate delo delegacije. Kako ocenjujete to delo?“

„Nekateri naši člani delegacije so bili že prej aktivni družbenopolitični delavci na terenu in zato na sestankih večkrat primerjamo prejšnje in sedanje delo. Moram reči, da so vsi zadovoljni s sedanjim sistemom, ker imajo nad delom in potrebami kraja boljši pregled in se zato lažje odločajo o problemih. Prej so bili odborniki preveč obremenjeni s celotnim delom tako kraja

kot občine. Sedaj je to porazdeljeno po delegacijah in vsaka obravnava le tisto, za kar sodi, da je najbolj poklicana. Odborniki v prejšnjem sistemu je bila dana zelo majhna iniciativa tako pri razpravah, kot pri odločanju in se je čutil utrujen, kar je verjetno tudi bil. Sedaj pa je član delegacije z gradivom zelo dobro seznanjen, saj je to specificirano in torej lažje sodeluje in odloča.“

– In kako deluje vaša delegacija?

„Ko dobimo natisnjeno gradivo za sejo, se delegacija naše KS sestane, preštudira gradivo in iz njega potegne tisto, kar naša KS zanima in kar zanima nas. Nato delegat, ki se na obravnavano problematiko najbolje spozna, zadalžimo, da gradivo dobro preda in nato kot delegat poroča na zboru krajevnih skupnosti občine. Prav tako mora nato poročati delegaciji in svetu KS, kaj je bilo na zboru sklenjeno in kaj je ukrepati.“

S tem je prav gotovo zagotovljen vpliv na odločanje – to pa je tudi osnovni namen delegatskega sistema.“

LJUBO ZABUKOVEC: »Z združenimi močmi in dobro voljo moramo odstraniti težave, ki se postavljajo pred zборе!«

Delegatski sistem je v delo skupščine vnesel tudi nove organe, ki so pri svojem delu bolj ali manj že zaživeli. Eden od teh je tudi zbor združenega dela, ki mu predseduje dolgoletni družbenopolitični delavec vevške papirnice Ljubo Zabukovec.

„Tovariš Zabukovec, kako gledate na dosedanje delo tega zbora ob dejstvu, da ga do sedaj ni bilo in da je bilo potrebno začeti brez organizacijsko izdelane sheme?“

– Zbora združenega dela na principu delegatske zastopnosti vseh zaposlenih v združenem delu do sedaj res ni bilo. Če pa pomislimo na organiziranost občinske skupščine v preteklem obdobju, menim, da je delo zbora združenega dela po vsebini nadaljevanje dela gospodarskega zbora.

Kako organizirati delo zbora združenega dela, je nakazano v naši ustavi. Delegati so s svojim delom že dokazali, kako naj uspešno deluje

delegatski sistem. Vendar to že ni dokaz, da je organizacijsko sistem že rešen, saj pri svojem delu naletimo tudi na težave. Naj naštejemo samo nekaj vprašanj:

- izboljšanje obveznosti,
- uskladitev dela mestne skupščine z občinsko skupščino,
- uskladitev delegacij in konference,
- odprava časovne stiske in d) strokovno in razumljivo pripravljeno gradivo za delegate.

Potrebno bo še veliko truda in sodelovanja, da bo delo zbora in delegatov potekalo po načelih dobre organizacije dela. To delo pa moramo razvijati tako, da bo odraz hotenja delovnih ljudi. „Tako kot mene, zanima verjetno tudi naše bralce tok informacij vašega zbora. Ali je zadovoljiv ali ne?“

– Informacija je glavni pogoj za uspešno delo delegatov in delegatskega sistema. Mora biti pa razumljiva vsem in ne le tistim, ki delajo v

upravi. Le tako bodo občani z zanimanjem spremljali dogajanja in delo svojega podjetja in kraja. Sredstva javnega obveščanja lahko mnogo pripomorejo k izpolnitvi želja delegatov, med njimi tudi naša skupnost, ki s priložnostjo Delegatskega tribuna obvešča tako delegate kot občane o delu skupščine in posameznih zborov.

Sodin pa, da je povratnih informacij premalo ali skoraj nič. In prav ta vir informacij lahko mnogo pripomore k obojestransko obveščanju ter poglubi sodelovanje na vseh področjih družbenih odnosov.

„Kaj želite ob novem letu delavcem in občanom, ki so prek delegacij zastopani v vašem zboru.“

– Vsem želim srečno novo leto in polno strpnosti v življenju, ker bomo le tako lahko rešili težave pa tudi naloge, ki so pred nami. Novo leto ne bo lahko. Zato se moramo pri delu truditi vsi, ker bomo le tako lahko vplivali na naš boljši jutri.

BOGO BRATINA: »V letu 1975 je pred nami veliko nalog, pomembnih za slehernega občana!«

„Kot predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Moste-Polje ste pri svojem delu naleteli na probleme, ki pa so bili najbrž nujni, saj je izvršni svet letos prvič konstituiran. Prosim, povejte na kratko občanom, kako je potekalo delo izvršnega sveta, kje so se pojavljale težave, kaj je bilo treba storiti, da bi jih odpravili in kakšno politiko je izvršni svet vodil leta 1974.“

– Če naj delo izvršnega sveta predstavim najprej v številkah, potem naj ugotovim, da smo od meseca maja do konca leta imeli 19 sej in več sestankov posameznih odborov, več posvetov in razgovorov, potrebnih za delo IS.

Dosedanje delo je pokazalo naslednje. Prvič, da gre za pomembno funkcijo IS v fazi oblikovanja gradiv za seje skupščine in njenih zborov. Drugič, da pot do realizacije sklepov

in stališč skupščine ni vedno lahka, saj je potrebno aktivirati, usmerjati in koordinirati delo vrste subjektov, ki sodelujejo v procesu uresničevanja. In tretjič, da je za opravljanje tako kreativno izvršne funkcije potrebna ne le dobra volja, temveč in predvsem dobra organiziranost dela IS, njegovih organov, ustreznost kadrovska zasedba in ustrezne delovne možnosti.

Ker je običaj, da ob zaključku leta tako ali drugače ocenjujemo preteklo delo, naj rečem, da smo se v preteklih mesecih trudili čim dosledneje uresničevati dogovorjene naloge. Seveda smo pri tem imeli tudi težave, ki so normalne pri delu novoustanovljenega izvršnega sveta in novega političnega sistema in dela.

„Ali bi našim bralcem opredelili delo, ki čaka izvršni svet v letu 1975, in konkretne naloge, ki stoje

pred njim, ter čemu se bo izvršni svet v letu 1975 najbolj posvetil?“

– V letu 1975 bo IS vlagal nadaljnje napore pri uresničevanju vrste nalog, začetih pred več leti ali letos, upoštevajoč sprejete resolucije v družbenoekonomski politiki za leto 1975.

IS bo moral v prihodnjem letu posvetiti posebno skrb oblikovanju srednjeročnega razvojnega programa, delu pravkar ustanovljenih samoupravnih skupnosti ter nekaterim konkretnim nalogam, kot so: uresničevanje srednjeročnega programa, stanovanjska gradnja in priprave za naslednje srednjeročno obdobje glede realizacije izgradnje ITS cone, izgradnje šol in vzgojnih ustanov. Nadalje bomo posvetili veliko pozornost gradnji objektov družbenega standarda v KS, nadaljevanju akcije za razvoj trgovske mreže in drugo.

SLAVKO GERLICA: »Ne pričakujemo, da bomo za enako delo prejeli enkrat ali dvakrat več!«

„Tovariš Gerlica, ali bi hoteli kot predsednik družbenopolitičnega zbora naše občinske skupščine ob koncu leta z nekaj besedami pojasniti našim občanom poglavitno delo, ki ga je ta zbor opravil v letošnjem letu in kakšne naloge ga čakajo v prihodnjem letu?“

V prihodnjem letu nas čaka še nekaj pomembnih nalog glede načina in vsebine dela družbenopolitičnega zbora. V duhu sklepov X. kongresa ZKJ morajo družbenopolitične organizacije izdelati sistem medsebojnih odnosov, določiti pravila in oblike obveščanja pri oblikovanju notnih stališč. Zagotoviti bo treba delo delegacij družbenopolitičnega zbora, ki so izvoljeni forumi

posameznih družbenopolitičnih organizacij, in skrbeti, da bodo delegati DPZ še bolj angažirani v bazi družbenopolitičnih organizacij. Pomembna naloga bo tudi nadaljnje razvijanje in ustvarjanje delegatskih odnosov, in to predvsem od občinske skupščine navzgor, kjer je pogosto še čutili ravnanje kot da bi bil delegatski sistem le na relaciji delovna organizacija – občinska skupščina in krajevna skupnost – občinska skupščina. Vztrajati bomo morali, da odločitve ne bodo sprejete kadar stvari ne bodo zadosti obdelane in pravočasno pripravljene. Poleg utrjevanja začetnega sistema pa bo pozornost našega delovanja obrnjena v veliki meri še v naloge za stabilizacijo in delovanje samouprav-

nih interesnih skupnosti. „Kaj pričakujete od občanov v prihodnjem letu?“

– Predvsem spoznanje, da se moramo za vse boljše prizadevati vsi, vsak po svojih močeh in sposobnostih, organizirano v organizacijah in posamezno pri svojem delu in v osebem življenju. Težave, ki jih kot potrošniki boleče občutimo z zvišanjem cen, se ne rojevajo same od sebe. Njih očetje smo bolj ali manj vsi. Zato se v željah za novo leto ne bi smeli zadovoljiti z „da le ne bo slabše“. Napredovati moramo. Vendar ne tako, da bomo za enako delo kot v letošnjem letu – v prihodnjem letu zahtevali enkrat ali večkrat večje plačilo.